
Citování výstupů generativní umělé inteligence

Generativní umělá inteligence se postupně stává součástí našeho akademického prostředí. Pokud ji využíváte při psaní závěrečné nebo jiné práce, je dobré vědět, jak ji správně citovat. Není to složité – stačí pochopit základní rozdíl mezi tím, kdy AI používáte jako pomocníka, a kdy jako zdroj dat.

Generativní umělá inteligence jako nástroj

S AI jako s pomocným nástrojem se setkáváme téměř všichni. Používáme ji třeba, když nám pomáhá s formulací textu, opravuje věty, inspiruje při plánování osnovy, vysvětluje složitý koncept nebo i přímo generuje části textu. Umělá inteligence zde vystupuje jako nástroj, pomocník při vaší práci.

V tomto případě nemusíte psát klasickou citaci (na rozdíl od knih či článků). Místo toho sepíšete jednoduché **Prohlášení o užití generativní umělé inteligence**. V něm popíšete svými slovy, jak jste AI využívali – že vám například pomohla s přeformulováním kapitoly, s brainstormingem struktury nebo s vysvětlením pojmů. Transparentnost je v tomto prohlášení hlavní.

[Více o Prohlášení o užití generativní umělé inteligence zde.](#)

Generativní umělá inteligence jako zdroj dat

Jiná situace nastane, když je AI součástí vašeho výzkumu. Máte-li třeba práci o tom, jak jazykové modely fungují, nebo analyzujete vygenerované texty, pak je AI váš primární zdroj. Jde o specifické případy, kdy jsou generovaná data samotná zkoumanou materií. V takovém případě vygenerované části textu přidáte do práce beze změn a řádně je citujete podle normy, kterou používáte (APA, ČSN ISO 690 nebo jiné).

Níže najdete konkrétní pokyny, jak to dělat u jednotlivých citačních norem.

Generativní AI je důležité vnímat primárně jako nástroj, který modifikuje či generuje obsah na základě vložených instrukcí a dat, nikoli jako spolehlivý zdroj informací (ten představuje zejména primární a sekundární literatura).

Studující nese za výsledný výstup odpovědnost, bez ohledu na míru zapojení generativní AI, podobně jako při využití jakéhokoli jiného digitálního nebo výpočetního nástroje. Výstup generativní AI představuje výsledek interakce mezi autorem a nástrojem, nikoli odborně ověřený či nezávislý zdroj informací.

Citování dle ISO 690

Mezinárodní verze normy ISO 690, ani česká verze problematiku citování generativní AI zatím neřeší, a tedy neexistuje závazné pravidlo pro citování dle této normy. V současné době doporučujeme citovat nástroj generativní AI jako příspěvek na webu a citovat konkrétní relaci či dotaz.

[Název]. Online. In: Název služby. Verze. Dostupné z: služba/distributor, URL/URI. [datum citování]. ?

[Název]: popis promptu, zkrácený prompt, zjednodušené vyjádření konverzace

Název služby: služba nebo chatbot, kterou jste k vygenerování odpovědi na dotaz použili, např. ChatGPT

Datum verze: Verzi chatbota určíte datem, např. *September 1*

Služba/distributor: tvůrce služby, kterou jste k vygenerování obsahu použili, např. u ChatGPT to bude OpenAI

URL: URL adresa generativního AI nástroje – případně unikátní URL konverzace, je-li k dispozici,

Datum vytvoření obsahu: datum, kdy jste z generativní AI obsah převzali

Příklady:

[Co je chatGPT?]. Online. In: ChatGPT. September 25 version. Dostupné z: OpenAI, <https://chat.openai.com/share/ebac476e-15b0-42b6-ac95-d79e780f4956>. [cit. 2023-09-27].

Citování dle MLA

Dle MLA by se měla citovat konkrétní relace nebo dotaz položený generativní AI. V bibliografické citaci se pak uvede jako "název" otázka nebo popis relace a následně použitý nástroj.

"Název" prompt. Název nástroje, verze, Název společnosti, datum vytvoření obsahu, url nástroje. ?

Název - popis promptu, zkrácený prompt, zjednodušené vyjádření konverzace

Název nástroje generativní AI - např. ChatGPT

Verze – například ChatGPT 5 nebo verze určená datem

Název společnosti, která generativní AI vytvořila -například OpenAI

Datum vytvoření obsahu: datum, kdy jste z generativní AI obsah převzali

URL adresa generativního AI nástroje – případně unikátní URL konverzace, je-li k dispozici,

Příklady:

"Popiš symboliku zeleného světla z románu Velký Gatsby od F. S. Fitzgeralda" prompt. ChatGPT, verze z 13. 2., OpenAI, 8. 3. 2023, chat.openai.com/chat.

"Ve 200 slovech popiš symboliku zeleného světla z románu Velký Gatsby." navazující prompt k uvedení zdrojů. ChatGPT, verze z 13. 2., OpenAI, 9. 3. 2023, chat.openai.com/chat.

"Pointillistická malba ovečky na prosluněném poli z modrých květin" prompt, DALL-E, verze 2, OpenAI, 8. 3. 2023, labs.openai.com/.

Citování dle APA

APA k citování textu vygenerovaného pomocí generativní AI přistupuje tak, že cituje nástroj, který text vygeneroval. Ten je ve struktuře citace považován za autora.

Autor. (Datum). Nástroj (Informace o verzi) [Velký jazykový model]. URL

Autor – Název společnosti, která generativní AI vytvořila (např. OpenAI)

Datum – Pouze rok (ne celé datum) podle použité verze

Nástroj - (kurzívou), za nímž následují informace o verzi v závorce (např., Verze ze 14. března)

Popis – V hranatých závorkách uveďte, že se jedná o [Velký jazykový model].

URL: Přímá adresa URL na nástroj generativní AI (např <https://chat.openai.com/chat>)

Přečtěte si také

[Doporučení o užívání AI v závěrečných pracích](#) [Doporučení o bezpečném užívání nástrojů AI](#)

[Nástroje generativní AI dostupné na UK](#)

[Ochrana dat](#) [Rychlý start s promptováním](#)